

BORSSZEM JANKÓ



Kelet ura és az ő hű szolgálai.

A végső.

HOL késik a proféta lobogója?
Hisz senki más nincs, népét a ki óvja!
Mint Laokon, úgy küzdött. Mind hiába —
Közönyt talált a hősiség díjába!
Mint használt megmutatni hogy a föld,
Nemesb fajt nem hord. — Kardja tündökölt,
Csodát tett, győzött egy nagy tenger ellen.
De ő fogyott, és mindig nőtt az ellen.
S míg győzedelmén tapsolt a világ:
Most, hogy a medve a győzöttre hág,
Farizeus pofával, mert »pogány«
Elmegy mellette. — Nincs samaritán!

Hol késik a proféta lobogója?
Hisz a töröknek nincs más pártfogója!
A »felix Austria« angolba bizik;
Az angol hallgat, s gyapjuzsákján hizik.
A többinek pedig nem »érdeke«.
Hát hagyja, hogy teljék be végzete,
Hogy irtsa embert embertársa, s ölje.
Pusztuljon el asszonya, csecsemője!
A Kereszténység szeretet tana,
Pogány fölött hogy ne virasztana?
S a Megváltó, ki minden emberért
Egyformán ontá az isteni vért,
Hogy véres tanuságot így tegyen, —
Most millióknak gyilkosa legyen?

Hol késik a proféta lobogója?
Föl Izlám! — itt van az utolsó óra.
Már készen áll a fekete koporsó!
Ne hadd magad! — ne legyen élted olesó!
Kétszázados nagy álmodás után
Föl kétszáz millió mohamedán!
Ha fegyvered nincs, hozz *pestist* magaddal!
Végez helyetted a fekete angyal!
Sötét szárnyát hol megsuhintja ez,
Ágyu elnémul, tábor oda vesz!
Utjában nincs se harc, se harcmező,
Csak holttetem, siratlan temető!
S azok közül ki most hős véred issza:
Egyetlen egy sem megy honába vissza!

Mit keresett Miletics Belgrádban?

— Töredékek a tanuvallomásokból. —

Furfangovics Euthém tanu vallja, hogy Miletics nem is volt Belgrádban, már mint Nándor-Fehérvárott. Tudtával Székes-Fehérvárra szándékozott utazni, de nem is Miletics, hanem Miletics nevű bánáti helységből egy kalmár s innen eredhetett a tévedés.

Óvatic Péka látta Mileticset Belgrádban, de mivel tanu rövidlátó, nem bizonyos benne, vajjon nem-e Tisza Kálmán volt! Különbönb látásból is mer annyit állítani, hogy Miletics ott semmiféle felkészítést nem mondott.

Hepczinác Niko bizonyosan tudja, hogy Miletics Belgrádban tartózkodott. Azt is tudja mit keresett ott. Alkduozásokat kívánt Riszticscel kezdeni az iránt, hogy Szerbia olvadjon be Magyarországba. Loyaltása annyira ment, hogy a »Szerb király«-hoz czimzett vendéglőben egy toasztot is mondott a szerbek beolvadására a magyar elembe, ami a hallgatóság közt nagy megbotránkozásra adott okot.

Szrb Jova tanu hallott toborzásokról; de az ujjvidéki kaszinóban azt beszélték, hogy Miletics egy önkényes csapatot akar szervezni, melynek feladata volna a muszka ellen a töröknek segítségül szolgálni. Egyáltalán meri állítani, hogy ha Miletics Belgrádba utazott, az csakis azért történhetett, hogy Milánt a törökkel való cooperációra az orosz ellen rávegye.

Hiabavalovics Józsa szerint Miletics Belgrádban volt, de nem most, hanem 10 év előtt. Összeköttetése a szerb vezérnek Belgráddal nincs. Tanu előtt is több ízben panaszkodott Miletics, hogy a magyarok tökéletesen félreismerik őt is még az omladinát is. Az omladinát ép arra alapította, hogy a szerb ifjúságot ártalmatlanná tegye. Ha tanulnának, veszélyesekké válhatnának a magyarokra. De az omladinának czélja őket a tanulástól elvonni és politikára, kártyára nevelni. Ezért a magyarok hálások lehetnének.

Fillentics Száva azt vallja, hogy Miletics nem is tudja hol fekszik Belgrád. Mindig azt hitte, hogy ott, ahol Moszkva van. Tanu világosította föl tévedéséről. Ilyen ember nem lehetett Belgrádban. Az egészből csak az látszik, hogy Miletics Szvetykónál ártatlanabb embert s loyálisabb honpolgárt pingálni sem lehet.

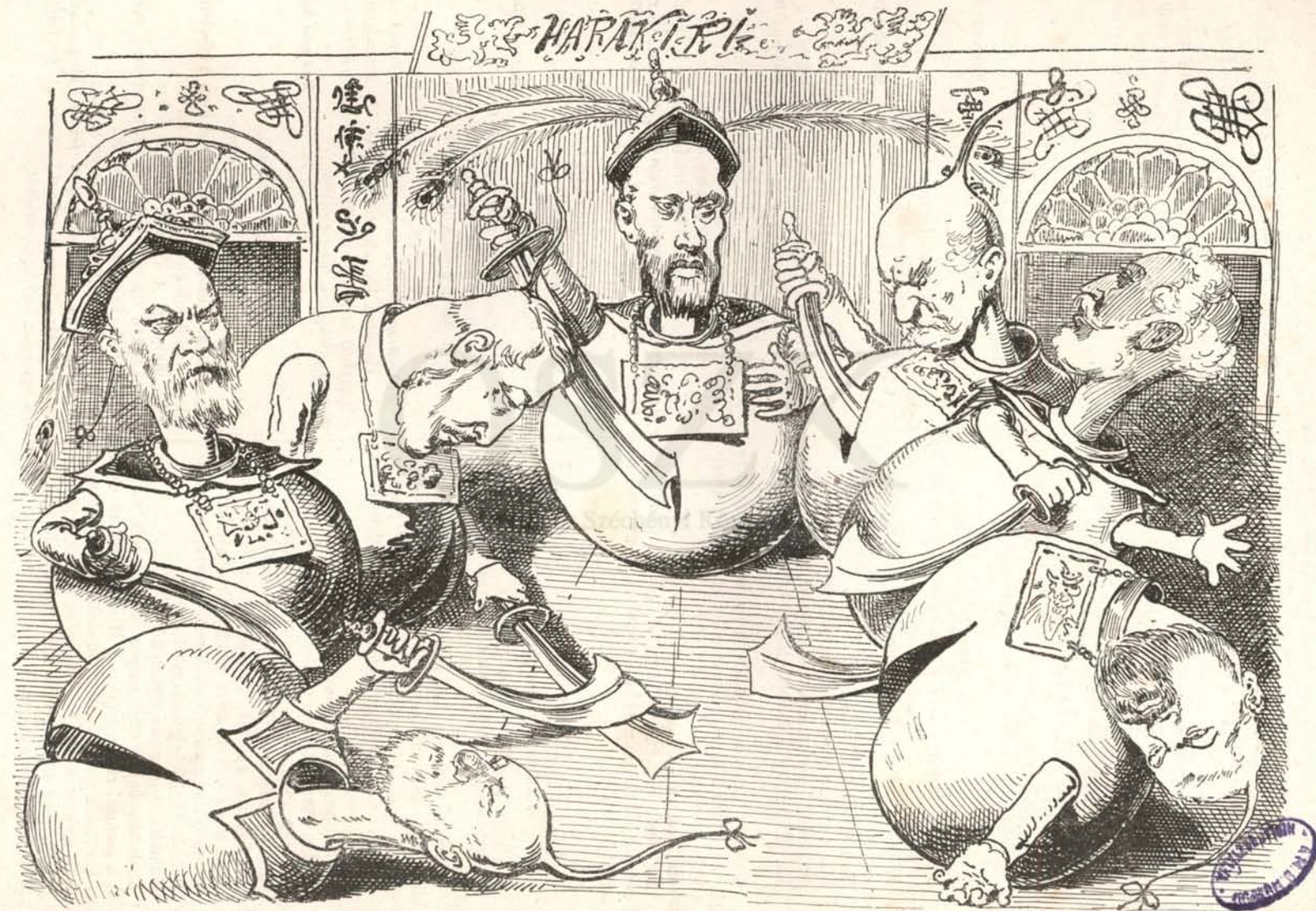
A természettanból.

A francia tudományos akadémiához Genfből egy távirat érkezett, melyhez képest Pietet Raoul urnak sikerült 320 atmoszfère nyomása és 140° hideg mellett az élelyt folyóvá tenni. Ennél azonban sokkal csudálatosabb dolgot említenek a konstantinápolyi lapok; hogy t. i. még nagyobb nyomás és a legerősebb hőség mellett sem sikerült az ottani kormánynak, a legcsekélyebb ezüstöt is folyóvá tenni.

A fővárosi közigazgatási bizottság hősi öngyilkossága.

JANUÁR 13. 1878.

BORSSZEM JANKÓ.



(Kinézer falfestmény.)

A Diri-Dári-Sura.

— Hadd-el-hadi tanács a sötét porta szegett szárnya mögött. —

Abdul-Hamid impotentiata, sajnálatra méltó zultán.

Mahmud Damad fő eseltakács.

Szolimán } a *Diri-Dári-Sura* tagjai.

Szelim }

Layard fejszóváló követ.

Ali, *Mahmud* alázatos szolgája.

Ozmán }

Mihát } a *Diri-Dári Sura* mártírjai.

Hang Magyarországból.

Szolgák. Hurik. Csemegék és semmi sütni valók.

I. felvonás.

Mahmud Damad (hever a pamlagon és melegszik a mangal fölött.)

Ali (besompolyog.) Fényes csillaga a ragyogó égboltnak! . . .

Mahmud. Mi kell, kutyám?

Ali. Ragyogó napja a csillagrendszernek! . . .

Mahmud. Ugasd már ki, mit akarsz?

Ali. Telegrám érkezett, hogy **Ozmán** megadta magát.

Mahmud (dühösen felugrik.) A gyáva! Hogy merete magát megadni? Nem megparancsolta neki a *Diri-Dári-Sura*, hogy nem szabad *Plevnát* földadnia?

Ali. Nem volt mit ennie.

Mahmud. Katonadolog! Mért nem koplalt? El kell csapni! Megfosztom *Ghazi* czimétől és magannak adatom. (Dühösen el.)

*

II. felvonás.

A *Diri-Dári Sura* ülésterme

Vig zene. Hurik tánczolnak. Nehány hadvezér különböző hadmozdulatokat próbál velök. Szolgák ételeket hordanak fel.

Mahmud. Érdemes tagjai a *Diri-Dári-Surának*! Az *Izlám*, a mi szent vallásunk, a haza veszélyben vannak. (Zsebéből egy rubel hull ki; ijedten fölkapja.) Egy piaszter volt! — Mért forognak veszélyben? Mert hadvezéreink nem vitték ki terveinket.

Mind. Igaz, igaz, háromszor igaz!

Szelim basa. Elöttem szóllott kitünően beszélt. Mi mindent megtettünk. Össze-vissza cseréltük hadvezéreinket úgy, hogy valamennyi esze egy nagy ésszé keveredett össze. És mégsem győztek. Senkisem mondhatja, hogy nem volt a maga helyén, mert mindegyik mindenütt volt már. Azonkívül megparancsoltuk nem egyszer, hogy muszáj győzniök. (Fejek helybenhagyó bolintása.)

Mahmud. S még sem győztek!

Szolimán bej. Pedig milyen könnyű lett volna! Ime itt a mappa! Ha én *Sipkánál* állok, egyszerre csak hátába kerülök a muszkának a *Dunánál*, lerombolom a hidakat és megverem. — Ez a dulcsász kitünő. Ajánlom fenségednek. (Sugva.) Hogy tetszik az a fiatal cserkesz lány, kit fenségednek küldtem?

Mahmud. Formás gyerek, gráciás agy. Ki is nevezlek tégedett az összes hadak fővezérévé.

Szolimán (megijedve.) Bocsánat! — De gyöngé testalkotásom . . .

Mahmud. Ne félj, azért itt maradsz ám *Stambulban*. (*Szolimán* kezét csókol.) S most maradjatok együtt. Én a zultánhoz sietek s előterjesztem összes iratainkat, melyekből megértheti, hogy a vereségnek okai nem mi vagyunk! (El.)

*

III. felvonás.

Mehemed-Ali basának.

Bolgárország fővezére vagy!

Mahmud-Damad.

* * *

Szulejmán basának.

Csapd el *Mehemed Alit* és foglald el a helyét.

Mahmud-Damad.

* * *

Szulejmán basának.

Balkáni seregünk vezérévé nevezlek ki.

Mahmud-Damad

U. i. Nem nevezlek ki.

* * *

Reuf basának.

Fővezér vagy. Alád rendeltetik a balkáni sereg. Ha nem találsz sereget, keress magadnak s állj az élére.

Mahmud-Damad.

* * *

Mehemed-Ali basának.

Te léssz *Reuf basa* fővezére, de úgy, hogy *Szulejmán* föléd helyezettik.

Mahmud-Damad.

U. i. *Szulejmán* ne legyen fővezér.

U. i. *Reuf* basát nem nevezem ki.

U. i. *Mehemed-Alit* nem nevezem ki.

* * *

Mehemed-Ali, Szulejman és Reuf basáknak.

Gyertek *Konstantinápolyba*, de maradjatok *Dri-nápolyban* és ne távozzatok a *Balkántól*, hanem holnap reggel jelenjete meg előttem.

Mahmud Damad.

*

IV. felvonás.

A zultán terme.

Abdul-Hamid. Megvallom, nekem e rendelkezések ellen alapos kifogásaim vannak.

Mahmud. A kifogás felfogás dolga.

Layard (ijedten jön). Felség, az oroszok már közelednek. Elfogták a *sipkai* hadat is!

Abdul-Hamid (kezébe temeti arcját.)

Mahmud. Ne félj sógori felség! Megmentlek én! A *Diri-Dári-Sura* megment! (Kiszalad, de futtában ismét egy rubel hull ki a zsebéből.)

Layard. Fenség! Elvesztett valamit!
Mahmud. Csekelység! Numismaticusgyűjteményemből való. Sok példányom van e fejtából. Tartsa meg.

*

V. felvonás

A Dirí-Dári-Sura terme.

Mahmud. Dolgozzatok ki egy új tervet. Tegyük át Mehemet-Alit Ázsiába, Muktárt Európába, aztán tegyük le mindkettőt és nevezzünk ki helyükbe másokat. Hogy tetszik a terv? Ugy-é hogy pompás!

Mind. Helyes!

Ali (befut). Itt a muszka!

Mind. Segítség! (Átuszna a Bosporuson.)

*

Utójáték.

Ozmán, Midhát (találk oznak, összenéznek, egyet sóhajtanak s elválnak.)

Hang (Magyarországból.)

Fura

Ez a Dirí Dári-Sura,

Bosporusnak muszka már oz ura

Mi meg procul negotiis

Aratramus rura.

„Hol van?”

— Ujabb találós képek. —

»Hol a macska?« »Hol a medve?« »Hol az az szony?« stb. Ily fölírással tenger sok apró képet látunk a boltok üvege mögött. De mindezek annyira kopottak már, hogy egy újabb sorozatot bizonyára szivesen fog venni a közönség s éles elméjűsége nagyobb elégtételt lel majd azon találós mesékben, melyeket alább következő »hol van?«-képeinkhez fűzünk.

A nemzeti színház képe fölött e kérdés olvasható:

»Hol a jövedelem?«

A »M. Állam« vezércikke fölött e kérdés olvasható:

»Hol a józan ész?«

A budapesti börze képe fölött e kérdés olvasható:

»Hol a keresztény?«

A rajzon többen be fogják az orukat:

»Hol az országházi folyosó?«

A rajzon boltbetörés látható:

»Hol a rendőrség?«

A rajz népes bál-estélyt ábrázol:

»Hol vannak a rossz idők?«

Az »Üstökös« legujabb száma:

»Hol az elmésség?«

Az eskütszék rajza fölött:

»Hol az igazság?«

A »szerb király«-vendéglő

rajza fölött:

»Hol van Miletics?«

A törökországi csatatér fölött:

»Hol van Európa?« stb. stb.

Kóstoló az „Abrincs“ naptárból.

Fölszerelés.

— A »Vitézség iskolája« című fejezetből. —



(Levélteredék.)

»Kedves táti! Tőzér lettem. Muszaj mogomat ekvepirozni. Köldjél 1000 florint edj ágyóra!...«

Csalódás.

— A »Zsidó vásár« című fejezetből. —



Házaló. Tesék, ed szép, elegant nyári nodrag!

Vevő. Phü! Hiszen ez a nodrag büdös!

Házaló. Méltóztatja magát esolotkozni. Nem a nodrag büdös — én vadjok büdös.

A RENDITHETETLEN GÁRDA

mely mindig megadja magát és sohasem hal meg.

I.



Ezek voltak a Deák katonái.

Horatius zsidó.

(Ójab tönődés.)



MITÁN még mindig vannak 2 elkedűk, akik nem hisznek hojd Haratios volt edj izralító: azoknak az én kis dejákom, az én jerekem be fogja bizonyomossodni, hogy a római kultú igozán volt edj a mi népünk-bül. Amit a dr. Braun álitja Triestba — aztat a dr. Barna nem tagadhat Budapestba. Odjon is: *Od. 1, 27, 10*, Árpádkám szerent előfordulja magát a következő passos: »*Dicas frater Megillae*«, ozoz: a

fívér mondjon el a megillét, amit forsongi vezeklésöl minden purimba szoktak lemorzsolni az izralitók.

Tagadjon már mostand voloki, hojd a Horatius nem volt edj zsidó.

SPITZIG JEZIG.

BORSSZEMEK.

Gusztí.

Mivel sokszor bélyegezték
Meg a lapok — azt cselekezi,
Hogy már most a lapokat ő
Akarja megbélyegezni.

*

Uj Magyarország.

Mennyi lap! Mily papiros-ár!
Örvendj, szerkesztői kosár!
De te hazám búsulj nagyon,
Mert neved nem Magyarhon már —
Hanem Lap-hon.

II.



Ezek voltak a Szlávy-bakák.

Mokány Berczi

a dombszögi kaszinóban.

— Régi bánat, új teher. —



Ha jadóba viszed el anyátlan bornyunkat — bögne föl meddő politikádbul! — még ennek megvan a maga

Abrincs!

Ez e jelszó. Abrincs az oan kaórrmánynak, aki az nemzet kegyötös pijetássát úgy üti pofon, hogy cigiánnak is sok vóna.

Az kartyára mé-tóztatna mán rátenni osztrák keselyű karmait, hogy aztat is az monyopólium duffa hasába nyomkodná bele? Az nemzet ótárképejüre akarod ráköpni billogodat? Vigyázz, mer ha valamikor blattra tetted aztat a sanyaru mivoltodat, hát most!

nímet magyarázatja. Ha süldőinket kötöd el — visítana vasvillát a füledbe! — még értem, mer magam is ílek vele. Ha kikapod alólunk aztat az egy betévő káposztakövköket is — nyomnám alád párnának! — még erre is tanáhatsz gyászos kádencziját. De meggyalázni a szűz magyar kártyát, mint ahogy a sógor segedelmeivel megessett tüled az dohány — mán ellősz a te sirod, faragna hegyibe emlékipiramist a Szellő jagaram.

Svandra kórrmánynak léha jaz birája. Még hogy oan Zsiros István-verte paragraf-magoló lát törvinyt a csöndes művelőji fölött, mint az a lisztnek fűrészpör bíróság odafel, aki még magyarul se tud! Hát nem köllött kitájcsolni neki, hogy mi az a »brennölés«, »káfolás«, »besszer-rebesszer«, »farba«, »andung«, »slóger« undzovájter!?

Abrincs! De abrinacs ám a vármögyének is. Elő-jérzetes kebelem gyanító sejtelmeinek sugallatos volta azt rebegi fülem öblejébe, hogy utójára vótunk restoráció. Nem menünk mán lukra — ha csak otthon nem.

Abrinacs mind — csak az »Abrinacs« nem, akit végtire kijeresztek a kármentőből.

No meg osztán nem abrinacs ám a csöndesnek sem — mind monyopóliumos halálíg sem!

Hanem szölljék is hát hamarossan!

III.



Ezek voltak a Bittó vitézek.



HEATRALIA.

Egy levél.

(Bár igaz volna!)

*Ngos. Podmaniczky Erigyes urnak
a nemz. színház intendansának.*

Önök visszahívnak. De én nem megyek vissza, mert nem csinálnék annyi hasznót, ha ott volnék, amennyi kárral járna, ha nem volnék — itt. Önöknél vagyok csemege, itt vagyok mindennapi kenyér. A nemzeti színháznak dificitje tán apadna, de a népszínház megbuknék. Önök keveset nyernének velem, a magyarság pedig sokat vesztené. Jobb lesz hát itt maradnom. Majd nevelek önöknek — publicumot.

LUJZA.

* * *

Jánus — akarom mondani Mágusz. Irta Csiky Gergely.
Tragédia — egy felvonásban.

* * *

Tragikai rögtönítélő bíróság. Alig, hogy a hős a drámai bünt elköveti, a nemezis rögtön nyakon csipi. Nem kell rá hosszú öt felvonásig várakozni. Statárium a dráma elméletében.

* * *

Felekyné-Phöbe. Mért kellett megszületnem, ha már meg kell halnom?

Nagy-Mágusz. Csakugyan egy felvonásért nem érdemes meghalni. De várj, Bercsenyi majd összead.

* * *

S úgy lön. Phöbehől lesz — »ezredes lánya.« A dráma lesz dramolet s akik ott meghaltak, itt megkapják egymást.

* * *

»A kék szoba.« Bercziktől. Rövidke. De azért mégsem tragédia. Sőt inkább. Vigjáték. Kicsi szoba, de sok jó ötlet lakik benne. Szerző ohajtaná, bár a publikumnak is sokszor »kék« az a kék szoba.

A háboru következménye.

Tifliszből írják, hogy az ottani élelmi szerek szerfölött megdrágultak. A hivatalos kimutatás szerint »egy font gyertya 27 kopekáról 50-re szökkent.«

IV.



Ezek a Tisza K. bajnokai.



— Nagy-Kikindából. —

Az ottani levélhordók ujévi üdvözlete.

A köszöntésben semí szám.
A hozat ma lesz.
Ne legyél a mi utolsonk.
Mert ő a szíves és a legjobb.

Mi kívánunk szerencsét és elégedést,
Mi nagy életünkben.
Az égnek gazdagabb emlékje,
Minden életért.

Eltűnik ez az gazdagob sokaságban
Ugy gondoljon enyém is.
S körülkarolva az ön hulaját
Az alázatos levélhordója.

E szörnyszülemény megértésére szolgáljon az alább következő német köszöntő, mely ugy látszik az eredeti. Szintén igen szép.

In der Wünsche ohne Zahl
Die gebracht heut werden
Sei uns'rer nicht der letzte
denn er ist der herzlichste, der beste,

Wir wünschen Glück, Zufriedenheit
Unserer großen Gönnerfchaar
Des Himmels reichsten Segen
Auf allen Lebenswegen.

Erfüllt sich dies im reichem Maße
So gedenken Sie auch mein
Und umschließen Ihre Huld
Den ergebensten Briefträger ein.

Egyébként, köszönjük meg szépen, hogy nem muszka köszöntőt hordtak széjjel.

*

— Magyar levél Párisban. —

»Ezen három pecsétös levelem adasson az én alázatos Sógornomnak LOJOS urNAK PÁRIS helységében közel a szenyös vizéhez.«

A dologban csak az a nevezetes, hogy a párisi levélhordó ráakadt az adressatusra.

*

V.



Ez meg az új „nemzeti párt”.

— Új esemégy. —

(A »Budap. Közl.« 1878. jan. 6. számából.)

A szamosújvári m. kir. orsz. fegyintézetnél rendszeresített őrpáncsnoki állomás, mellyel 500 firt évi fizetés, szabályszerű egyenruha stb. stb. és 20 kilogramm faggyu gyertya élvezése van egybekötve, üresedésbe jövőn stb.

Meri még tagadni ezek után a kormány, hogy muszka sympathiái vannak?

Ártatlan beszélgetés.



Fejes. Kossuth legutóbbi levelében mit is jelent az az öreg betűve lkiirt MENE TEKEL UFARSIN? Meg tudná fejteni komám?

Kurta. Hogyne tudnám! Hiszen csak el kell becsületesen olvasni így: menjetek el utazni.

Fejes. Azértis mentek hát el a czeplédiek Talján-országba!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.



Spectator. Az egyiket besoroztuk. — M... i lvg. Ügyes a travestia. De nem sértjük meg vele egy derék férfi emlékét? — **L. F.** (Paris, r. Grenelle.) Meg fog jelenni — **W. M.** (Kozthly.) A küldeményt közöljük, de külön számban elküldésére nem vállalkozhatunk. — **Judex.** Ügyesek. — **Ezst János.** Nem szabad a királyal tréfálni! — **Naso.** Egyike-másika beválik; de tán több is, ha annyira olvashatatlan írással nem ékeskednék tudós kalamusa. — **M. I.** (Keskent.) Az »Abrincus« naptár mindenestre a jövő héten ugrik ki a placzra. Eddigi megjelenését a színezés késlelteté. **M. Berczi**hez való intímus viszonyunk nem engedi ugyan a dicséretést: de ily parázs adomagyűtemény ily rajzokkal, melyekbe Jankó János humorának egész gazdagságát öntötte bele s ekkora mennyiségben (száznál több új kép) a nömös publikum előtt még nem kényeskedett. Várakoztatott magára, az igaz; hiszen ur a szerzője s parasztnak, tanulmányos fené kiskálónak való csak a munka; de végre is csak kilökte magából és Kárpátoktól Adriáig egy nagy nevetés fog végig harsogni. A küldöttekből az első. — »Budap. Közl.« Csak piszkálja ki máskor is azokból az apró betűkből a kövér csodabogarakat. — **C. Balambér.** Elmés, mint rendesen. — **L. S.** (Szlnk.) Megható poesis! Elültetjük virágos kertünkbe. — **R. E.** (Adny.) Bele kerül. Az a rajz ott balra a vendéglős arszképe? — »Rabagas.« Ha két olyan jó volna is mint a milyen, a mármegjelent cikket nem közölhetjük. — **Effendi.** Ez egyszer nem sült el. — **Vtrl** (N. Kikinda.) Hosszu praxisunkban ehhez foghatót még nem fogtunk. A jóakaró humorosságokért s a pártatlan küldeményért fogadjuk köszönetünket. — **R.** (Prs.) H. A. gf. arany birkabőrt kapott, D. L.-nak arany nyulbőrt kellett volna kapnia? Was ä Witz